

pedig további lépés az értő zenehallgatás irányába – s ezért nem lehetünk eléggé hálásak olyan korban, amikor az értékek iránti közöny szinte megkérdőjelezi a művészetekkel való foglalkozás létjogosultságát is.

Mozart Requiemjének megszólaltatásában Kertesi Ingrid, Meláth Andrea, Mukk József, Kovács István, valamint a Debreceni Kodály Kórus működött közre. El kellene gondolkodni azon, miképp lenne lehetséges legalább a gyakran hallható oratorikus művek kétnyelvű szövegének a biztosítása (akár időtlenített, olcsó lapokon vagy füzetekben) – az értő hallgató ugyanattól az előadástól összehasonlíthatatlanul többet kapna.

Ezúttal a zenei anyag ismerete kétfunkcionálisan működött: néha jótékonyan átsegítette a

hallgatót az előadás gyengébb pontjain, máskor viszont épp ezért magasra került az elvárás mércéje. Furcsa volt ez az interpretáció; valahogy az anyanyelvisége, a sajátolta nem érződött. A szöveg hol érthető volt, hol nem, s amikor értettük, nem mindig érződött kifejezőereje, hangulata. Az intenzív hangra való törekvés Kertesi Ingridnél (nála szokatlanul) a szöveg-értés rovására ment, Meláth Andrea pedig mintha legtöbbször megelégedett volna a pregnáns szövegmondás mintaszerű bemutatásával (néha erről „megfeledezve”, őszinte közvetlenséggel énekelt – ilyenkor még erősebben éreztük a különbséget). A Requiem emlékezetes pillanatait többségükben a férfi-szólistáknak köszönhetjük, akik az itt-és-

most gesztusával valóban életet vittek szőlőnkbe. Vegyes érzéseket keltett a Debreceni Kodály Kórus éneke is – ami teljesen hiányzott énekükből: a szépség felmutatására való törekvés. Kidolgozott, megbízható felkészülés, távolságtartó attitűddel – ez utóbbiban gyakran volt partnere a zenekar is. Vajon olyannyira evidensnek veszik a remekmű hatásosságát, hogy feleslegesnek érzik mindenkor újratelentését? Vagy csak a szertartás személytelenségét akarták éreztetni? Összességében „súlytalanra” sikeredett – azaz, elmaradt a személyes megrendülés, a katarzis legfeljebb részlegesen sikerült.

Fittler Katalin

CD

A Danubia Szimfonikus Zenekar új CD-felvételéről

Két évvel a „Táncok” című korong után Dohnányi Ernő műveit tartalmazó felvételt kínál a Warner újdonsága (idehaza a Warner Music Hungary, külföldön a Warner Classics terjesztésében). Héja Domonkos vezényletével az op. 19-es Szvit, a Rurallia hungarica és az Amerikai rapszódia csendül fel, tehát egy-egy kompozíció a szerző berlini, magyarországi és amerikai alkotókorszakából. A felvétel össz-élménye: mindenki számára tetszetős, kellemes hallgatnivaló, amit tekinthetünk megkomponált műsornak csakúgy, mint „keresztmetszetnek”, Dohnányi-szöveggyűjteménynek, a szemelvények kronológiai rendjében.

Mint Kiszely-Papp Deborah is rámutat kísérőszövegében, az eltérő vonások mellett könnyen észrevehető az azonos stílusjegyek, tehát olyan jellegzetességek, amelyek elidegeníthetetlenül sajátjai a komponistának. A talán legjellemzőbb kifejezés nem olvasható ugyan, de szerencsére annál inkább kihallható az előadásból: az elegancia. Az a charme, amely általában Héja Domonkos dirigensi stílusában is szinte alapelemnek tekinthető, gyakran realizálódik hangzó valóságga. Ezen belül azért persze lehet diffe-

renciálni, akár oly módon is, hogy mindegyik mű (vagy akár tétel) esetében speciális értékeket fedezünk fel.

Az 1953-ban komponált Amerikai rapszódia valószínűleg sok hazai Dohnányi-kedvelő számára újdonság. A műsor egészében afféle elkönnyítő finálé, könnyed, konfliktusmentes muzsika. Vélhetőleg nem okozott semmiféle problémát az előadóknak, annál is inkább, mivel a hangszerelés oly plasztikus, hogy szinte magától épül fel a nagyforma egésze.

A legtöbb „tennivaló” a Szvit megszólaltatásával lehetett kapcsolatos; így, múlt időben, hiszen kielrelnak ható produkció került rögzítésre. Ennek az interpretációnak egyvalami válhatna még javára: a mű többszöri-gyakori megszólaltatása. Akkor ugyanis még természetesebben élnének a hangszerek a századelő sajátos ízű fordulataival. Mert miközben voltaképp minden a „helyén van”, érződik a „csinálás”. Mint amikor valaki nagyon dialektus-mentesen próbál idegen nyelven artikulálni. Érdekes viszont – és ez a Szvit-előadás egyik nagy erénye –, hogy rendre kihallatszik: a zenekar stílusán-történetileg tökéletesen elhelyezte a művet. Kamatozott tehát a romantikus (és századfordulós) repertoár-ismeretük; a brahmsos fordulatok

például félreérthetetlen biztonsággal csendülnek fel – és a nagylélegzetű művekben való jártasság is meghozta eredményét, amennyiben a gesztus-dallamok sohasem céltalanul ágálnak, hanem még a rövidebb szakaszokban is képesek „távlatosan” szólni.

Személy szerint nekem a legnagyobb örömet a Rurallia hungarica felelősségteljes előadása okozta. Héja Domonkos példás komolysággal kezeli az ismert-népszerű kompozíciók megszólaltatását. Nem elégszik meg a tételek újrajátszatásával, hanem mintegy újratelenti, hangzó életre kelti őket – ami által azt éri el, hogy a hallgató sem csupán felidézi/átismétli korábbi hangzó élményeit, hanem koncentráltan figyel. Érdemes is, hiszen mindegyre új részlet-szépségeket fedezhetünk fel!

A felvétel a Művészetek Palotája Nemzeti Hangversenytermében, még a próbaüzemi időszakban, 2005 februárjában készült. E ténynek kordokumentum-értéke lehet, s egyben fel is menti a vállalkozó szellemű résztvevőket a minőségi kritika alól. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem AVISO Stúdiójának munkatársai – csakúgy mint bárki más – helyismeret nélkül vállalkoztak a feladatra. A terem akusztikáját tehát nem minősíti a hangzás – csak annyit regisztrál: így módon tudunk élni, az adott időpontban, az új helyszín-kínálta lehetőségekkel.

Fittler Katalin

